

ритѣ българи. Когато словѣнитѣ се заселили на Балканския полуостровъ и започнали да приематъ християнската вѣра, тогава църковната иерархия въ Византия и другитѣ християнски държави била на върха на своето развитие и напълно установена. Християнската църква била автономна и самостоятелна организация и имала самостоятеленъ кръгъ на дѣйствие. Църковната пѣкъ администрация по примѣра на държавната била разпрѣдѣлена по единъ строгъ иерархиченъ редъ и за изпълнение на разнитѣ църковни длѣжности били установени разни органи. При това богослужението се извършвало съ особенъ блѣсъкъ и въ него взимали участие много свещенослужители отъ разни степени. Въ най-старото още врѣме свещенослужителитѣ се дѣлили на три степени: епископска, презвитерска и дяконска, които споредъ учението на църквата произхождатъ отъ божественото право (ex iure divino) и съставятъ основата на църковната иерархия²⁴¹. Но съ течение на врѣмето отъ тритѣ основни свещенослужителски степени се развили и други, които сж само тѣхно разграничение. Отъ епископската степенъ се развили: 1) *митрополититѣ* (μητροπολίται), чиято духовна власть се простира въ една по-голѣма областъ, въ която имало нѣколко епископи: тѣ се нарекли митрополити отъ главнитѣ градове (μητρόπολις) въ римовизантийската държава; 2) *архиепископитѣ* (ἀρχιεπίσκοποι), които били равностепенни съ митрополититѣ; 3) *екзарситѣ* (ἑξάρχαι), които имали подъ своето вѣдомство твърдѣ пространна областъ съ повече митрополити, между които екзархътъ по честь билъ пръвъ, тѣ били и самостоятелни; но скоро привилегията на екзарситѣ била унищожена, и титлата екзархъ се давала на разни цър-

²⁴¹ Милаш д-р Н. Правосл. црк. право, 266.